

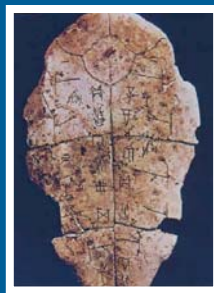
วิวัฒนาการอักษรจีน

汉字的演变

อักษรยุคแรกของจีนถูกแกะสลักไว้บนกระดูกเต่าหรือกระดูกสัตว์จึงเรียกว่า **อักษรกระดูกเต่ากระดูกสัตว์** (jiǎ gǔ wén 甲骨文) อักษรชนิดนี้ถูกค้นพบที่เมืองอันหยาง มณฑลเหอหนาน เมื่อปี ค.ศ. 1899 ซึ่งมีประวัติยาวนานมากกว่า 3,000 ปี ในสมัยนั้นใช้กระดูกเต่าหรือกระดูกสัตว์ในการเสี่ยงทาย โดยนำเอากระดูกเต่าหรือกระดูกสัตว์ไปลนไฟ เมื่อกระดูกหรือกระดูกเกิดรอยแตกแล้ว ก็ทำนายตามรอยนั้นแล้วสลักคำทำนายลงไป นอกจากนี้ยังใช้บันทึกจำนวนครั้งที่ทำสงคราม วันที่เกิดภัยธรรมชาติ สัตว์ที่ล่ามาได้ อักษรที่แกะสลัก มีราว 4,500 ตัว แต่ที่สามารถอ่านและเข้าใจความหมายมีประมาณ 1,700 ตัว

อักษรกระดูกเต่ากระดูกสัตว์นี้นิยมใช้ในสมัยราชวงศ์ซัง (1600-1028 ก่อนค.ศ.) ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการศึกษาลัทธิขงจื๊อ การเมือง เศรษฐกิจในสมัยดังกล่าว

อักษรทองสัมฤทธิ์ (jīn wén 金文) เป็นอักษรที่จารึกบนเครื่องสัมฤทธิ์ต่างๆ เนื่องจากมักพบอักษรนี้แกะสลักบนระฆัง (zhōng 钟) และภาชนะสามขา (dǐng 鼎) บางครั้งจึงเรียกว่า "อักษรจงตั้ง" (zhōng dǐng wén 钟鼎文) ในสมัยราชวงศ์ซังแนวภาษาของสัมฤทธิ์จะมีความประณีตสวยงามแล้ว แต่อักษรที่แกะสลักบนภาชนะยังน้อย อักษรชนิดนี้เริ่มใช้แพร่หลายในสมัยราชวงศ์โจว โดยเฉพาะสมัยราชวงศ์โจวตะวันตก (1027-771 ก่อนค.ศ.)

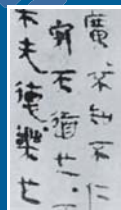
อักษรตัวจ้วน (大篆 dàzhuàn) เกิดจากการชำระอักษรโบราณที่มีอยู่จากเดิมที่มีขีดซับซ้อนและไม่มียกใน การเขียนที่คงที่ให้เป็นรูปแบบเดียวกัน โดยไท่ซือโจ้ว ขุนนางอัครราชทูตในสมัยพระเจ้าโจ้วเซวียนหวัง อักษรชนิดนี้จึงมีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า "อักษรโจ้ว" (籀文 zhòuwén) "อักษรชนิดนี้นิยมใช้แพร่หลายในยุค ขุนชิว (722-481 ก่อนค.ศ.) - จั้นกั๋ว (403-221 ก่อนค.ศ.)

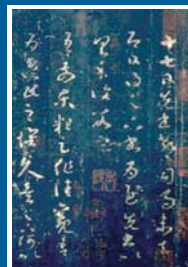
เนื่องจากยุคขุนชิว - จั้นกั๋วบ้านเมืองแตกแยกเป็นรัฐต่างๆ มากมาย อักษรจึงมีรูปแบบที่แตกต่างกันหลาย หลาย หลังจากที่จั้นซือจื่อได้รวบรวมจั้นให้เป็นปึกแผ่นในปี 221 ก่อนค.ศ.แล้ว นอกจากทรงกำหนดมาตรฐาน ทางการเมือง เศรษฐกิจและวัฒนธรรมแล้ว ยังทรงโปรดให้ชำระและประมวลอักษรจั้นให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน อีกด้วย โดยใช้อักษรของจั้นเป็นแม่แบบ เรียกว่า อักษรเสี่ยวจ้วน (小篆 xiǎozhuàn) หรือเรียกอีก อย่างหนึ่งว่า "จั้นจ้วน" (秦篆 qínzhuàn) " เพื่อให้เกิดเอกภาพและประกาศใช้ไปทั่วประเทศ

อักษรลี้ซู่ (隶书 lìshū) เป็นอักษรที่ดัดแปลงมาจากอักษรเสี่ยวจ้วน แม้ว่าอักษรเสี่ยวจ้วนจะเขียนง่ายกว่า อักษรตัวจ้วน แต่เนื่องจากลายเส้นเป็นระเบียบ ค่อนข้างกลมและยาว เมื่อเขียนจะค่อนข้างช้า จึงเขียนไม่ค่อย สะดวกนัก เพื่อความสะดวกในการเขียนขุนนางระดับล่าง (จูลิ (徒隶)) จึงเขียนอักษรเสี่ยวจ้วนให้เร็วขึ้น จนกลายเป็นอักษรที่มีเหลี่ยม มุมมากขึ้น อักษรชนิดนี้จึงเรียกว่า อักษรลี้ซู่ ซึ่งนิยมใช้ในสมัยราชวงศ์ฉินและ ราชวงศ์ฮั่น (202 ก่อนค.ศ. - ค.ศ. 220)

ในสมัยต้นราชวงศ์ฮั่น ชาวบ้านนิยมเขียนย่อขีดและเขียนหวัด เพราะทำให้เขียนได้เร็ว สามารถเขียนต่อ เนื่องกันโดยไม่ต้องยกพู่กัน จึงเกิด อักษรแบบหวัด (草书 cǎoshū) ขึ้น แต่อักษรชนิดนี้ยากแก่การจดจำ

อักษรแบบบรจจ (kǎishū) เกิดขึ้นในปลายสมัยราชวงศ์ฮั่น โดยพัฒนามาจากอักษรลู่ อักษรชนิดนี้มีลักษณะเหลี่ยม ตรงและเรียบง่าย จึงกลายเป็นอักษรจีนมาตรฐานที่ใช้อย่างแพร่หลายจนถึงปัจจุบัน

อักษรแบบหวัดแกมบรจจ (xíngshū) เกิดขึ้นในสมัยยุคเว่ย (ค.ศ. 220 - 265) และจิ้น (ค.ศ. 265 - 420) โดยดัดแปลงของอักษรแบบบรจจแล้วเขียนให้หวัดเป็นอักษรแบบหวัด อักษรชนิดนี้ไม่เป็นระเบียบเท่าอักษรแบบบรจจ แต่ก็ไม่หวัดจนจำได้ยากอย่างอักษรแบบหวัด เป็นอักษรที่เขียนได้ง่าย จึงนิยมใช้กันค่อนข้างมากจนถึงปัจจุบัน

ตารางแสดงวิวัฒนาการของอักษรจีน

汉字字体演变表

วิวัฒนาการของอักษรจีน ความหมาย	อักษร บรรพบุรุษ หวัด หวัด หวัด	อักษร หวัด หวัด หวัด	อักษร หวัด หวัด หวัด	อักษร หวัด หวัด หวัด	อักษร หวัด หวัด หวัด	อักษร หวัด หวัด หวัด	อักษร หวัด หวัด หวัด
1. นก (nǐbō)	鳥	鳥	鳥	鳥	鳥	鳥	鳥
2. ม้า (mǎ)	馬	馬	馬	馬	馬	馬	馬
3. ปลา (yú)	魚	魚	魚	魚	魚	魚	魚
4. กาต้มน้ำ (hǎ)	壺	壺	壺	壺	壺	壺	壺
5. รถ (chē)	車	車	車	車	車	車	車
6. เก็บ, รวบรวม (cǎi)	采	采	采	采	采	采	采
7. เจริญเติบโต, หัวหน้า (zhǎng)	長	長	長	長	長	長	長
8. เจริญรุ่งเรือง (xīng)	興	興	興	興	興	興	興

อักษรตัวเต็ม (繁体字) กับอักษรตัวย่อ (简体字)

ภายหลังสถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีน (1 ตุลาคม ค.ศ. 1949) ไม่นาน รัฐบาลจีนใหม่เห็นว่าอักษรจีนแบบเดิม (ตัวเต็ม) นั้นจดจำและเขียนยาก เนื่องจากมีเส้นซับซ้อนและจำนวนอักษรมาก เป็นอุปสรรคต่อการรู้หนังสือของประชาชนและการพัฒนาประเทศ รัฐบาลได้ตั้งคณะกรรมการปฏิรูปอักษรจีนเพื่อทำหน้าที่ปรับปรุงอักษรจีนให้เขียนง่ายขึ้นและลดจำนวนอักษรจีนให้น้อยลงโดยมีการปฏิรูปหลายครั้ง ตั้งแต่ ค.ศ. 1955 จนกระทั่งถึงปี ค.ศ. 1986 รัฐบาลจึงได้ประกาศ “ตารางอักษรตัวย่อ” ว่าเป็นมาตรฐาน โดยได้บันทึกอักษรตัวย่อไว้ทั้งสิ้น 2,238 ตัว

การเปลี่ยนอักษรจากตัวเต็มให้เป็นตัวย่อนั้น มี 7 วิธี คือ

1. เปลี่ยนอักษรแบบหวัดแกมบรรจงและแบบหวัดให้เป็นแบบบรรจง เช่น

書—书 長—长 爲—为 東—东 學—学

2. ใช้อักษรจีนโบราณเดิมที่มีอยู่ เช่น

雲—云 從—从 氣—气 禮—礼 爾—尔

3. เปลี่ยนหรือแก้ไขส่วนประกอบด้านข้าง เช่น

筆—笔 劇—剧 礎—础 幫—帮 這—这

4. ตัดบางส่วนทิ้ง เช่น

醫—医 飛—飞 習—习 廣—广 婦—妇

5. ยืมอักษรที่เสียงเหมือนกันมาใช้แทน เช่น

幾—几 臺—台 穀—谷 鬥—斗 後—后

6. สร้างคำใหม่ เช่น

護—护 體—体 驚—惊 義—义 廳—厅

7. เปลี่ยนส่วนประกอบด้านข้างและอักษรที่มีส่วนประกอบด้านข้างนั้น เช่น

言—讠 說—说 話—话 語—语 談—谈

貝—贝 財—财 貴—贵 圓—圆 贏—赢

อักษรตัวย่อเป็นอักษรที่ใช้ในจีนแผ่นดินใหญ่ สิงคโปร์ ส่วนฮ่องกงภายหลังคืนสู่ประเทศจีนก็เปลี่ยนมาใช้อักษรตัวย่อเป็นภาษาราชการ ในขณะที่ไต้หวันยังใช้อักษรตัวเต็ม ในประเทศไทยนั้น หนังสือพิมพ์จีนยังใช้อักษรตัวเต็ม ในขณะที่หลักสูตรภาษาจีนในระดับอุดมศึกษาสอนอักษรจีนทั้ง 2 แบบ นอกจากนี้ ภาษาจีนกลางได้รับการรับรองให้เป็น 1 ใน 5 ภาษาทางการขององค์การสหประชาชาติ